

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом директора ЗОШ № ...

від 16.08.19 №

Інструкція № з безпеки життєдіяльності під час проведення лабораторних та практичних робіт

1. Загальні положення

1.1. Учні, які навчаються в кабінеті хімії, повинні дотримуватися правил безпеки під час проведення навчально-виховного, правил внутрішнього розпорядку навчального закладу, розкладу навчальних занять, установлених норм та режимів праці та відпочинку.

1.2. Учні можуть знаходитися в кабінеті хімії тільки в присутності вчителя або лаборанта; перебування учнів у лаборантській не допускається.

До практичних і лабораторних робіт у кабінеті хімії допускаються учні, які пройшли інструктаж з питань безпеки життєдіяльності.

1.3. Про кожний нещасний випадок, що трапився під час проведення занять з хімії, постраждалий учень чи очевидець нещасного випадку повинен терміново повідомити вчителя, який направляє постраждалого до медичного працівника, за необхідності викликає швидку медичну допомогу.

1.4. Про вихід з ладу та несправність обладнання учень має повідомити вчителя, який призупиняє роботу учнів і повідомляє про це керівництво навчального закладу.

2. Вимоги безпеки перед початком робіт

2.1. Уважно вислухати інструктаж учителя щодо безпечного проведення лабораторного дослідження, практичної роботи і особливостей їх проведення, запис про проведення інструктажу здійснюється в журналі обліку навчальних занять у рядку про тему уроку «Проведено інструктаж з безпеки життєдіяльності (БЖД)»;

2.2. Учні повинні:

ознайомитися і чітко уявити порядок і правила безпечного проведення практичної чи лабораторної роботи;

звільнити робоче місце від предметів, що непотрібні для виконання визначеної роботи;

перевірити наявність посуду, приладів, інструментів та інших предметів, необхідних для виконання завдання;

виконувати тільки ту роботу, яка передбачена завданням уроку (заняття) або доручена вчителем.

2.3. Починати виконувати завдання тільки з дозволу вчителя.

3. Вимоги безпеки під час проведення робіт

3.1. Працювати лише на своєму робочому місці.

3.2. Чітко виконувати інструкцію з виконання лабораторної (практичної) роботи. Використовувати інструмент, посуд, прилади та інші матеріали тільки за його призначенням.

3.3. Дотримуватися порядку і чистоти на робочому місці, періодично прибирати відходи у спеціально відведену тару. Залишки матеріалів з робочого місця прибирати за допомогою спеціальної щітки.

3.4. Лабораторне обладнання брати лише з дозволу вчителя, після закінчення роботи повертати його на визначене місце.

3.5. Користуючись скальпелями, ножицями, препарувальними голками, загострені частини цих інструментів спрямовувати тільки на об'єкти, що обробляються, передавати інструменти з гострими кінцями ручкою від себе.

3.6. Під час роботи з хімічними речовинами:

кислоти або луги наливати тільки в скляний посуд. Не доливати воду до кислоти, а, навпаки: кислоту доливати у воду;

наливати рідкі хімічні реактиви за допомогою гумової груші або піпеток з різними пастками, а тверді реактиви набирати із склянок спеціальними ложечками, шпателями;

не допускати попадання розчинів кислот і лугів на шкіру, очі, одяг. Якщо розчин кислоти або лугу потрапив на шкіру, очі, то їх слід промити великою кількістю проточної води, при потраплянні на одяг – його слід зняти (переодягнутися);

усі відпрацьовані розчини хімічних реактивів, рідин, що залишаються після проведення практичних занять, зливати в спеціально призначену скляну тару (банки і склянки) з кришкою.

3.7. Під час роботи з нагрівними приладами:

не притулятися до нагрівного приладу, не нахилитися над його полум'ям;

сухе пальне нагрівного приладу запалювати сірниками;

гасити вогонь нагрівного приладу спеціальним ковпачком.

3.8. Під час виконання робіт, у процесі яких нагрівають рідини:

закріплювати пробірки з рідиною в затискачах штатива або в тримачах пробірки;

отвір пробірки спрямовувати у протилежний бік від себе і тих, хто оточує;

нагрівати горючі рідини тільки на водяній бані;

нагрівати рідину тільки в тонкостінних посудинах (пробірках, колбах тощо);

для розбавлення концентрованих кислот, їх змішування, а також для змішування речовин, що супроводжуються виділенням теплоти, користуватися хімічним тонкостінним скляним або фарфоровим посудом;

при нагріванні скляних пластинок і пробірок спочатку прогріти рівномірно всю площину пластинки і дно пробірки, переміщуючи їх над відкритим вогнем, а потім здійснювати повільний нагрів;

не дозволяється закривати посудину з гарячою рідиною притертим корком доти, доки вона не охолоне.

3.9. Під час роботи з лабораторним посудом, приладами, що виготовлені зі скла:

брати лабораторний посуд і покривні скельця обережно за краї, щоб запобігти пораненню пальців;

не стискати сильно пальцями крихкі стінки пробірок, колб, скелець, пластинок;

уламки розбитого посуду чи приладу не збирати незахищеними руками, слід змитати їх щіточкою в призначений для цього совок;

тонкостінний лабораторний посуд закріплювати у тисках штативів, легко повертаючи його навколо вертикальної осі або переміщуючи вгору-вниз.

3.10. Під час роботи з мікроскопом працювати слід відповідно до інструкції з його використання;

3.11. Під час роботи з фіксованими натуральними об'єктами:

працювати з гербарієм у захисних (гумових) рукавичках;

при виготовленні гербарію не нюхати і пробувати на смак будь-які речовини, матеріали та готові об'єкти;

для виготовлення зрізів визначеної товщини (мікропрепаратів) з тваринних та рослинних тканин використовувати прилад – мікротом. Ручними мікротомами користуватися, тримаючи їх в руці;

за умови відсутності мікротомів зрізи робити від руки звичайною бритвою, яку брати правою рукою за рукоятку з поворотом ріжучого краю (леза) на себе. Великим, вказівним і середнім пальцями лівої руки охоплювати об'єкт. Лезо прикладати до об'єкту і, притримуючи полотно леза вказівним пальцем лівої руки, робити зріз на себе, протягуючи по об'єкту лезо бритви на всю її довжину. Лезо бритви й об'єкт перед наступним зрізом змочують тією рідиною, в якій переносяться зрізи, знімаючи їх з бритви;

фарбування зразків рослинних і тваринних об'єктів проводити тими фарбами, реактивами та барвниками, які надав учитель;

забороняється самостійно відкривати ємкості з фіксованими натуральними об'єктами;

ємкості з фіксованими натуральними об'єктами, що розміщуються у формаліні, не дозволяється брати за кришку, а також зчищати з неї парафін.

3.12. Під час використання електрообладнання забороняється без дозволу вчителя вмикати електричні прилади, пристрої й обладнання.

4. Вимоги безпеки після закінчення робіт

4.1. Після закінчення заняття (практичної, лабораторної роботи) вимкнути електроприлади, якими користувалися.

4.2. Покласти інструменти, прилади індивідуального та загального користування в спеціально визначене місце.

4.3. Здати учителю (лаборанту) прилади та приладдя, які використовувалися під час роботи.

4.4. Відходи, сміття та невикористані матеріали прибрати з робочого місця у визначене місце.

4.5. Ретельно вимити руки з милом.

4.6. Залишити робоче місце та вийти з кабінету (лабораторії) після закінчення уроку (заняття) з дозволу вчителя.

5. Вимоги безпеки в екстремальних ситуаціях

5.1. Учні повинні:

у разі виникнення пожежі або загорання електропроводки, електроприладів, з'єднувальних пристроїв тощо повідомити вчителя;

не усувати несправностей електромережі і електрообладнання самостійно (ремонт електромережі і електрообладнання проводять фахівці, які відповідають за електричну мережу навчального закладу);

при евакуації з приміщення кабінету (лабораторії) хімії чітко виконувати розпорядження вчителя, не відлучатися від нього.

Інструкцію розробив

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали)

Погоджено

Спеціаліст служби охорони праці ЗОШ №..... _____ Г.А. Шиліна